

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521010110
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521010110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 09.02.2022, sp. zn. 8T/34/2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.10.2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Trestného poriadku **z r u š u j e** sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C.,
trvale bytom D. E. D. F., G. XXXX/X,

u k l a d á :

Podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. j/ Trestného zákona, § 37 písm. h/ Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s použitím § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona sa mu výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 odsek 4 písm. f/ Trestného zákona sa ukladá obžalovanému povinnosť spočívajúca v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodeným.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 5 (päť) rokov.

Výroky o vine a náhrade škody zostávajú týmto zrušujúcim rozsudkom nedotknuté.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný A. B. uznaný vinným pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného

zákona, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v čase okolo 09:25 hod. dňa 15.8.2020 na ceste II. triedy č. 504 v km 53,10 riadil v priamom smere od obce Očkov na obec Krakovany osobné motorové vozidlo zn. Škoda FABIA s ev. č. D. XXXDD, s ktorým bez dostatočného rozhľadu pred sebou na vzdialenosť potrebnú na bezpečné predchádzanie smerom vľavo cez protismerný jazdný pruh predchádzal osobné motorové vozidlo zn. Škoda FABIA s ev. č. D. XXXBN jazdiace vo svojom pravom jazdnom pruhu pred osobným motorovým vozidlom zn. Jeep Wrangler s ev. č. G. E., následkom čoho pri zaraďovaní sa späť do svojho jazdného pruhu vytvoril náhlu prekážku a donútil v protismernom jazdnom pruhu vodičku osobného motorového vozidla zn. Renault Clio Thalia s ev. č. A. XXXDO E. H. B. z B. s osádkou vzadu sediacimi jej mal. deťmi I. B. a J. B. spolu s mal. K. K. patriacemu jej spolujazdkyni L. L. z A. z dôvodu zabránenia ich čelnej zrážky v kolíznej situácii vyhnúť sa s jej vozidlom vpravo na zníženú štrkovú časť za krajinou cesty, odkiaľ po snahe vrátiť sa do svojho jazdného pruhu prešla do protismeru, kde sa pravým bokom vozidla zrazila s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom zn. Jeep Wrangler s ev. č. G. E. XXX, ktoré v tom čase riadil E. A. z A., následkom čoho na mieste poškodená L. L. utrpela smrteľné zranenia nezlučiteľné so životom, úrazovo - krvácaný šok pri roztrhnutí hrudníkovej srdcovnice v dôsledku poranenia hrudníka, poškodená E. H. B. utrpela ľahké zranenia, pomliaždenie mäkkých tkanív hlavy a hornej končatiny, podvrtnutie krčnej chrbtice, rany na tvári a lakti, popáleninu II. stupňa s celkovou dobou liečenia cca 2 - 4 týždne, poškodený mal. I. B. utrpel ťažké zranenia, pomliaždenie mozgu, vnútrolebkové krvácanie, zlomeninu spánkovej kosti, perforáciu bubienka, pomliaždenie hrudnej a brušnej steny, ramena, predkolenia, zlomeninu záprstnej kosti s dobou liečenia najmenej 6 týždňov, poškodená mal. J. B. utrpela ľahké zranenia, pomliaždenie hlavy - čela, pomliaždenie bedrovej oblasti s dobou liečenia cca 1 - 2 týždne a poškodený mal. K. K. utrpel ľahké zranenia, otras mozgu, rany na tvári, pomliaždenie hrudnej a brušnej steny, pomliaždenie mäkkých tkanív dolných končatín s dobou liečenia cca 3 týždne, poškodení vodiči E. H. B. a E. A. boli podrobení dychovej skúške s negatívnym výsledkom, pričom obvinený vodič A. B. porušil ustanovenie § 15 odsek 5 písmeno c), § 137 odsek 1, odsek 2 písmeno c), písmeno j) zákona č. 8/2009 o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, na motorových vozidlách Jeep Wrangler s ev. č. G. E. XXX a Renault Clio Thalia s ev. č. A. XXXDO vznikli totálne škody.

Za túto trestnú činnosť uložil okresný súd obžalovanému podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písmeno j) Trestného zákona, § 37 písmeno h) Trestného zákona, § 38 odsek 2 Trestného zákona s použitím § 41 odsek 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona s použitím § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona mu okresný súd výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 odsek 4 písmeno d), písmeno j) Trestného zákona mu okresný súd uložil povinnosti spočívajúce v príkaze:

- nahradiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností spôsobenú škodu a
- podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona obžalovanému okresný súd uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku okresný súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodeným:

1. E. H. B., nar. X.X.XXXX v A., bytom B. XXX/X, B., adresa na doručovanie M. XXX/XX, B. škodu vo výške 1.310,40 eur,
2. J. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX/X, B. škodu vo výške 218,40 eur,
3. I. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/X, B. škodu vo výške 6.661,20 eur,
4. K. K., nar. XX.X.XXXX v N., Česká republika, bytom M. XXXX/XX, A. X, O. P. škodu vo výške 1.856,40 eur,

5. Sociálnej poisťovni, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484 škodu vo výške 185,90 eur a

6. spoločnosti D?VERA zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Eisteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35 942 436 škodu vo výške 6.079,02 eur.

Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku odkázal poškodených:

- E. A., nar. XX.X.XXXX v C., bytom A. XXX a

- E. P. B., nar. XX.X.XXXX v C., bytom B. XXX/X, B.

s nárokom na náhradu škody na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Podľa § 288 odsek 2 Trestného poriadku poškodenú E. H. B., nar. X.X.XXXX v A., bytom B. XXX/X, B., adresa na doručovanie M. XXX/XX, B., odkázal zo zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku odkázal poškodených:

- F. K., nar. XX.X.XXXX v Q., Rusko, bytom M. XXXX/XX, A. X, Česká republika a

- K. K., nar. XX.X.XXXX v N., Česká republika, bytom M. XXXX/XX, A. X, Česká republika

s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 522-539 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal ihneď do zápisnice o hlavnom pojednávaní odvolanie obžalovaný, ktoré písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

V písomne odôvodnenom odvolaní v prvom rade namietal nezákonnosť zabezpečených kamerových záznamov. Malo ísť o kamerové záznamy zachytené Obcou Častkovce, súkromnou osobou v obci Podolie a PD Krakovany. Má za to, že súd pred oboznámením sa s nimi mal vyriešiť námietku nezákonnosti ich vyhotovenia, minimálne v rozsahu kamerových záznamov vyhotovených súkromnou osobou v obci Podolie a tiež PD Krakovany. Podľa názoru obžalovaného súd nemal takéto kamerové záznamy pripustiť ako dôkaz a teda neprehrávať-nevykonať. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, prečo súd pripustil ako zákonné kamerové záznamy PD Krakovany, ktoré sú súkromnou spoločnosťou a rovnako ako v prípade kamerových záznamov z Častkoviec monitorujú verejné priestranstvo. Takýto odlišný prístup súdu k použiteľnosti dôkazov rovnakého druhu a ne/kvality má arbitráry charakter, nakoľko samotné odôvodnenie neobsahuje zdôvodnenie rôzneho prístupu súdu k ich použiteľnosti. Podľa názoru obžalovaného súd mal súčasne aj vyriešiť otázku použiteľnosti znaleckého posudku znalca Ing. Lukášika, ktorý vykonal svoju analýzu aj na podklade dôkazov, resp. dôkazu, ktorý súd označil v odôvodnení svojho rozhodnutia ako nezákonný.

S poukazom na nezákonnosť kamerových záznamov a teda aj samotného znaleckého posudku Ing. Lukášika je otázne, akou rýchlosťou šli jednotlivé motorové vozidlá, nakoľko z výpovedí svedkov boli určené iné rýchlosti, než ako to popísal znalec na podklade kamerových záznamov. Obžalovaný ďalej poukázal na to, že napriek nezákonnosti znaleckého posudku, ktorý obžalovaný odôvodňuje použitím nezákonne vyhotovených dôkazov (kamerových záznamov), znalec jasne vyjadril názor, že pre absenciu kontaktných bodov medzi vozidlom Škoda a vozidlom Renault nie je možné vylúčiť tvrdenie obžalovaného, že sa tento zaradil a až následne okolo neho prešla vodička vozidla Renault. Takýto priebeh potvrdzuje svedkyňa I. (družka obžalovaného) a svedok G.. Naopak rozporne s týmto tvrdením vypovedá svedok A., avšak súd jeho výpoveď podporuje práve znaleckým posudkom Ing. Lukášika ktorý nevie vylúčiť, že mohlo dôjsť k priebehu nehody tak, ako to popisoval obžalovaný.

V ďalších odvolacích námietkach obžalovaný napáda povinnosť uloženú súdom „Podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve“. Obžalovanému nebola diagnostikovaná žiadna psychiatrická diagnóza, ktorá by podmieňovala vykonanie psychoterapie, a preto takéto rozhodnutie nemá ani právny základ pre jeho uloženie. Rovnako tiež obžalovaný napáda rozsudok v časti výšky trestu „Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 8 rokov.“ Ako obžalovaný uviedol, má za to, že skutok sa stal inak, ako to uvádza obžaloba a vyššie (v tomto zdôvodnení), a teda, že nebolo jednoznačne preukázané, že skutok sa

stal tak, ako tvrdí obžaloba, pričom však obžalovaný priznal svoju vinu na tragickej nehode a svoje neúmyselné konanie úprimne oľutoval a ospravedlnil sa.

V ďalšej fáze odvolacích námietok uviedol, že s ohľadom na krátkosť držby vodičského oprávnenia, ako aj jeho výpoveď, kde uviedol, že sa so ženou striedajú, zakladá podľa názoru obhajoby a obžalovaného aplikáciu § 36 písm. b) Trestného zákona. Obžalovaný sa taktiež vo svojej záverečnej reči priznal k spáchaniu skutku, i keď odlišne od znenia obžaloby, avšak takýmto jeho priznaním neznižil svoju zodpovednosť za následky svojho konania, úprimne oľutoval a súčasne sa ospravedlnil poškodeným a ich rodinám, čo okresný súd taktiež nezohľadnil v rozsudku, keď neaplikoval § 36 ods. 1) Trestného zákona. A teda aplikovaním týchto ustanovení by prevyšovali poľahčujúce okolnosti nad priťažujúcimi, čo má za následok zníženie trestnej sadzby a teda vplyv aj na určenie výšky trestu obžalovaného.

V závere taktiež poukázal na skutočnosť dôležitú pre rozhodnutie o miere zavinenia smrti spolujazdkyne L. L., ktorá v čase dopravnej nehody nebola zjavne pripútaná. Súd prvého stupňa s poukazom na túto skutočnosť vystúpil právom nepredvídaným spôsobom a arbitrárne „odhadol“, že aj keby spolujazdkyňa pripútaná bola, tak by jej náraz spôsobil smrť. Toto tvrdenie je scestné a obžalovaný má za to, že pri prihliadnutí na zavinenia a spôsobené následky spolujazdkyňa, ako aj samotná vodička (poškodená) si nespĺnila zákonnú povinnosť a nebola pripútaná bezpečnostným pásom, ktorý bola v zmysle zákona povinná použiť, pričom práve vodič je zodpovedný za to, aby cestujúci mali splnenú uvedenú povinnosť. Sudca v prípade obžalovaného postupoval zjavne zaujato, keď svojou premisou, že ak je začiatočník, tak jazdí nezodpovedne a teda si zaslúži prísnejší trest, aby sa ponaučil, rozhodol nepredvídateľne s ohľadom na pomer k celému priebehu skutku a spôsobu, akým dovtedy a aj následne obžalovaný viedol motorové vozidlá, t.j. bez jediného priestupku. Záverom poukázal na obdobné rozhodnutia - rozhodnutie KS Prešov, 6To/40/2014, KS Trenčín, 23To/23/2017, KS Prešov, 6To/33/2014.

Na základe vyššie uvedených skutočností napokon žiadal senát Krajského súdu v Trnave, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že prizná obžalovanému dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 b) a 1) Trestného zákona, na podklade čoho zníži obžalovanému trest odňatia slobody, zníži skúšobnú lehotu podmieneného odkladu výkonu trestu, upustí od uloženia trestu zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá každého druhu v cestnej premávke a súčasne upustí od povinnosti podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti obžalovaného, obhajcu obžalovaného a prokurátora krajskej prokuratúry a v neprítomnosti poškodených – Dôvera ZP Bratislava, Sociálna poisťovňa, Bratislava.

Zástupkyňa krajskej prokuratúry navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť, nakoľko predmetný rozsudok považuje vo všetkých jeho výrokoch za zákonný.

Obhajca obžalovaného JUDr. Filip Vavrinčík uviedol, že aj napriek formulácii uvedenej v písomnom vyhotovení odvolania trvajú na tom, že napádajú aj výrok o vine v napadnutom rozsudku z dôvodu, že označené dôkazy, teda kamerové záznamy považujú za nezákonný dôkaz, z ktorého nemožno vychádzať pri znaleckom dokazovaní a následne pri ustálení viny. Majú za to, že priebeh vzniku dopravnej nehody bol iný, ako je popísaný vo výroku o vine napadnutom rozsudku.

Obžalovaný A. B. uviedol, že počas celého konania ľutoval, že došlo k tejto tragédii, a nie je si istý, či došlo k nej spôsobom popísaným v napadnutom rozsudku.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Trestného poriadku, zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolanie spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, najmä však zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7, právo na obhajobu - § 2 ods. 9, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12, rovnosti (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14. Odvolací súd teda konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe, v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Vo vzťahu k napadnutému výroku o vine obžalovaného jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré skutočnosti svoje tvrdenia oprel a akými úvahami sa spravoval a k akým záverom dospel, ktoré závery odvolací súd považuje za správne a v plnom rozsahu na ne odkazuje. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý výrok o vine, v prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že podstata obhajoby opätovne spočívala v spochybnení zákonnosti vykonaných dôkazov, a to kamerových záznamov a teda aj samotného znaleckého posudku Ing. Lukášika, pričom v predmetnej veci vyvstala pre obhajobu otázka, prečo okresný súd pripustil ako zákonné kamerové záznamy PD Krakovany, ktoré sú súkromnou spoločnosťou a rovnako ako v prípade kamerových záznamov z Častkoviec a nepripustil ako zákonný dôkaz kamerové záznamy z rodinného domu v Podolí. Obhajoba namietala najmä, že takýto odlišný prístup súdu k použiteľnosti dôkazov rovnakého druhu má arbitrárny charakter, nakoľko samotné odôvodnenie neobsahuje zdôvodnenie rôzneho prístupu súdu k ich použiteľnosti.

Odvolací súd po preštudovaní spisového materiálu dospel k rozdielnemu názoru od okresného súdu v otázke použitia kamerových záznamov ako dôkazov. Okresný súd neprihliadol na kamerové záznamy z rodinného domu v Podolí, keďže monitoruje nielen súkromný priestor, ale aj verejnú komunikáciu a použil len kamerové záznamy obce Častkovce a PD Krakovany. Odvolací súd je však toho názoru, že okresný súd pochybil, keď neprihliadol na kamerové záznamy z rodinného domu v Podolí a vyhodnotil ich procesnú nepoužiteľnosť v tomto trestnom konaní.

K uvedenému odvolací súd pre vysvetlenie uvádza, že záznam z kamerového systému je potrebné pripustiť ako dôkazný prostriedok vždy, ak nie je zabezpečený v rozpore s normami objektívneho práva, konkrétne ak nedošlo jeho obstaraním k protiprávnemu zásahu do osobnosti zaznamenávanej osoby. Inak povedané, pri zvážení záujmu spracovať osobné údaje musí byť prostredníctvom testu proporcionality objektívne urobený záver, že spracovanie osobných údajov je pre dosiahnutie sledovaného cieľa vhodné, nevyhnutné a primerané, tzn. že ním spôsobený následok bude nižší než dosiahnutý prínos. V predmetnom prípade malo zistenie nehodového deja a skutočnej techniky jazdy vodičov nehodovej udalosti prednosť pred inými nárokmi napr. nárokom na ochranu súkromia. Kamerový záznam z kamery umiestnenej na rodinnom dome v Podolí považuje odvolací súd za dôkaz získaný v súlade so zákonom a použiteľný v trestnom konaní.

Podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súkromie každého človeka je hodné ochrany pred neoprávnenými zásahmi. Prelom tejto ochrany je prípustný len v prípade záujmu ochrany demokratickej spoločnosti alebo ochrany ústavy (medzinárodne) garantovaných základných práv a slobôd iných osôb (kolízia práv). Ochrany svojho súkromia sa nemôže úspešne dovolávať osoba (páchateľ), ktorá svojím úmyselným konaním narúša pokojný stav súkromného života inej osoby. Legitímny verejný záujem štátnych orgánov na ochrane spoločnosti (jednotlivcov) pred závažnými trestnými činmi alebo na odhaľovaní, objasnení a potrestaní takej činnosti je zásadne nadržaný (prioritný) záujmu páchatel'a závažnej trestnej činnosti na ochrane sfér svojej osobnosti. Ani prípadná nezákonnosť dôkazu získaného porušením čl. 8 ods. 1 Dohovoru ešte nespôsobuje jeho nepoužiteľnosť v trestnom konaní a za určitých okolností nie je právo obžalovaného na spravodlivý súdny proces (čl.

6 Dohovoru) v dôsledku použitia takéhoto dôkazu dotknuté. Je potrebné skúmať, či boli využité všetky možnosti minimalizácie zásahu do základného práva, či slobody inej osoby, t. j., či jednému právu nebola nedôvodne poskytnutá prednosť pred druhým právom. Záujem na odhaľovaní (zaznamenaní) prípadnej nezákonnej činnosti, ktorú možno v monitorovaných priestoroch dôvodne očakávať, je dostatočným dôvodom na akceptovanie inštalácie monitorovacích kamier. V prípade použiteľnosti kamerového záznamu ako dôkazu je potrebné prísne individuálne zvážiť legitimitu cieľa, ktorý má byť prostredníctvom vykonávania tohto dôkazu dosiahnutý. Zároveň je potrebné prihliadať na proporcionalitu, ktorá zahŕňa najmä posúdenie dôvodov, pre ktoré bol záznam urobený, zhodnotenie intenzity potreby použitia práve tohto prostriedku na ochranu práv vyhotovovateľa a okolností, za akých bol záznam urobený. Záujem na odhaľovaní (zaznamenaní) prípadnej nezákonnej činnosti, ktorú možno v monitorovaných priestoroch, či bezprostredne pred nimi, dôvodne očakávať, je dostatočným dôvodom na akceptovanie inštalácie monitorovacích kamier. (vid'. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Tdo/71/2020 zo dňa 09.11.2021)

Zhotovený videozáznam nebol použitý (zneužitý) na žiadny iný účel, len ako podporný dôkaz v tomto trestnom konaní (pre účely vypracovania znaleckého posudku na zistenie príčin nehodového deja), išlo teda o legitímny cieľ v zmysle vyššie uvedených úvah, a tento záznam nebol nijakým iným spôsobom zneužitý, preto nie je možné hovoriť o neproporcionalite jeho použitia. Predmetné pochybenie prvostupňového súdu však nemalo vplyv na správnosť hodnotenia vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, nakoľko všetky relevantné skutkové okolnosti, ktoré z kamerového záznamu vyplývali, bolo možné zistiť z iných hodnotených dôkazov a prvostupňový súd sa nimi dôsledne zaoberal pri hodnotení dôkazov.

Obhajoba rovnako namietala priebeh nehodového deja, teda obžalovaný priznal svoje pochybenie, avšak toto podľa jeho názoru nastalo iným spôsobom ako ho popisuje obžaloba. K tomuto odvolací súd dodáva, že skutkové zistenia v časti uznania obžalovaného za vinného zo žalovaného trestného činu, na ktorých súd prvého stupňa založil odsudzujúci rozsudok, sú logicky odôvodnené a zároveň sa odvolací súd stotožnil s úvahami právneho charakteru, na ktorých súd prvého stupňa založil svoj odsudzujúci rozsudok. Treba zdôrazniť, že súd hodnotí dôkazy z hľadiska ich zákonnosti, závažnosti, pravdivosti a vierohodnosti, a to každý dôkaz jednotlivo, ale zároveň i v ich súhrne.

Obžalovaný je jednoznačne usvedčovaný zo skutku výpoveďou poškodenej E. H. B., svedkov E. A. a A. R., ako aj z kamerových záznamov, znaleckého posudku a výpoveďou znalca, taktiež z dokladov a fotodokumentácie k dopravnej nehode. Zo znaleckého posudku č. 5/2021 vypracovaným znalcom z odboru dopravy Ing. Martinom Lukášikom, PhD., vyplynulo, že znalec s ohľadom na výsledky technickej analýzy nehodového deja a vyhodnotenia technickej prijateľnosti jednotlivých výpovedí za technickú príčinu dopravnej nehody určil nesprávnu techniku jazdy vodiča vozidla Škoda Fabia, ktorým bol obžalovaný, pričom nesprávnosť jeho techniky jazdy spočívala v tom, že uskutočňoval predchádzanie vozidla Škoda Fabia Sedan v takom mieste a v takom čase, že pohybom svojho vozidla vytvoril pre v protismere jazdiacu vodičku vozidla Renault z technického hľadiska kolíznu situáciu, pričom ju ohrozil. Podľa znalca obžalovaný mohol vzniku dopravnej nehody zabrániť tak, že by nezačal uskutočňovať predchádzanie vozidla Škoda Fabia Sedan v takom mieste a čase, keď sa nemohol bezpečne zaradiť pred vozidlo, ktoré chcel predísť.

So zreteľom na pomerne obsiahle vykonané dokazovanie vo veci a jednotlivé dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa podrobne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku a ktoré na seba navádzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o vierohodnosti a správnosti skutkových zistení, ale i záverov okresného súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obžalovaného, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Obžalovaný v poslednom rade namietal, že poškodená spolujazdkyňa L. L., nebola v čase dopravnej nehody zjavne pripútaná, čo mohlo mať vplyv na mieru zavinenia jej smrti. Odvolací súd k tejto námietke dodáva, že príčinou smrti poškodenej L. L. bol úrazovo-krvácavý šok pri roztrhnutí hrudníkovej srdcovnice v dôsledku poranenia hrudníka, ktoré utrpela pri dopravnej nehode ako spolujazdkyňa. Rozsiahle poranenia hrudníka, resp. orgánov dutiny hrudnej, predovšetkým hrudníkovej srdcovnice boli nezlučiteľné so životom a jej smrti sa nedalo zabrániť ani poskytnutím včasnej a odbornej lekárskej pomoci. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na typ a priebeh dopravnej nehody nie je možné určiť, k vzniku akých poranení by prišlo, ak by bola menovaná poškodená pripútaná bezpečnostným pásom, teda či by prišlo k tak závažným poraneniam s následkom smrti alebo iba menej závažnejším

poraneniach. K mechanizmu vzniku zranení poškodenej L. L. znalci uviedli, že na hlavu účinkovalo násilie minimálne z dvoch rôznych smerov, a to zhora a sprava, čiastočne až spredu, a to veľkou silou a prudkosťou mechanizmom nárazu a tlaku ako aj ťahu. Na hrudník a brucho účinkoval prevažne tupý plošný predmet, ktorý pôsobil veľmi veľkou silou a prudkosťou, mechanizmom nárazu a tlaku jednak spredu ale aj z boku. Nedá sa preto ani vylúčiť, že ak by aj bola pripútaná, k takýmto fatálnym zraneniam by neprišlo. Vo všeobecnosti je účinok bezpečnostného pásu najvyšší pri čelných nárazoch, t.j. v predozadnom smere, pri bočných nárazoch a prevráteniach vozidla tento účinok pásu významne klesá. Preto aj podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že poškodenej Dobisová nebola pripútaná nebola hlavnou príčinou smrti poškodenej, keďže náraz pravého predného rohu vozidla Jeep smeroval do pravých predných dverí vozidla Renault, čo malo za následok plošné násilie veľkej intenzity sprava, ktoré bolo príčinou smrteľných zranení poškodenej L..

K výroku o treste

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, pohľadujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu popri inom treste aj niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, pokiaľ mu takýto trest za splnenia podmienok podľa odseku 6 neuloží ako samostatný.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi

jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatela môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatelovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Pokiaľ ide o uložený trest, odvolací súd konštatuje, že odvolanie obžalovaného vo vzťahu k výroku o treste zákazu činnosti a vo vzťahu k uloženým povinnostiam je dôvodné, pretože okresným súdom uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 8 (osem) rokov je vzhľadom na osobu obžalovaného a okolnosti spáchania skutku neprimerane prísny. Rovnako uložené povinnosti spočívajúce v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností spôsobenú škodu a podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve považoval odvolací súd vzhľadom na výroky o náhrade škody a osobu obžalovaného za neopodstatnené. Práve preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok pokiaľ ide o uložený trest a spôsob jeho výkonu (§ 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) a vo veci sám rozhodol (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku) tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery odvolací súd prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Odvolací súd u obžalovaného vzhliadol jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, že pred spáchaním činu viedol riadny život a jednu prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písmeno h) Trestného zákona, spáchal viac trestných činov. Pri rovnakom pomere poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností sa trestná sadzba najprísnejšie trestného prečinu usmrtienia podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona vo výmere od 2 do 5 rokov nemenila, preto obžalovanému ukladal úhrnný trest v zmysle § 41 odsek 1 Trestného zákona v tejto trestnej sadzbe, pričom uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. S ohľadom na osobu obžalovaného, jeho doterajší život bez odsúdení a priestupkových postihov, skutočnosť, že je pracovne zaradený a má dve deti, odvolací súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podľa § 51 ods.1, ods. 2 Trestného zákona s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe vo výmere 5 rokov.

Odvolací súd zároveň uložil obžalovanému podľa § 51 odsek 4 písm. f) Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodeným. Zároveň podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obžalovanému uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke vo výmere 5 rokov.

Takto uložený trest je podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajúci požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie, pričom zároveň vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatela.

Trest zákazu činnosti, ukladaný v súvislosti s trestnými činmi v doprave, je svojou povahou trestom viac preventívnym než represívnym. Má ochrániť spoločnosť pred tými, ktorí riadenie motorového vozidla nezvládli a v príčinnej súvislosti s tým inému ublížili na zdraví alebo spôsobili smrť, či už z dôvodu svojho opakovaného ľahkovážneho alebo arogantného prístupu k tejto činnosti, z dôvodu zjavne nedostatočnej skúsenosti s riadením motorového vozidla, z dôvodu ignorovania skôr uloženého trestu zákazu činnosti, z dôvodu požitia alkoholu alebo iných návykových látok pred jazdou alebo z iných relevantných dôvodov. Pri úvahách, či páchatelovi trestného činu trest zákazu činnosti uložiť alebo nie, by teda súd mal zohľadňovať najmä to, či možno počas doby trvania zákazu činnosti riadenia motorového vozidla dôvodne očakávať dosiahnutie vyššej ochrany spoločnosti pred týmto konkrétnym páchatelom trestného činu oproti stavu, aký by tu bol v prípade neuloženia tohto trestu.

V danom prípade je nutné vyhodnotiť celkovú dopravnú situáciu, charakter cestnej komunikácie, rozhľadové podmienky, dennú dobu, spoluzavinenie poškodenej, ako i mieru porušenia povinnosti obžalovaného. Je pritom nevyhnutné hodnotiť každú okolnosť zvlášť a určiť jej dôležitosť pre následok, ktorý z konania obžalovaného nastal. Preto dospel odvolací súd k záveru, že trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 5 rokov bude trestom dostačujúcim, zákonným a spravodlivým. V tomto smere odvolací súd primerane poukazuje aj ustálenú judikatúru (porovnaj judikát R I./1966), podľa ktorej účelom trestu zákazu činnosti je predovšetkým zabrániť opakovaniu trestného činu, a preto jeho uloženie je plne odôvodnené vtedy, keď páchatel' trestným činom v doprave vyvolá pochybnosť o svojej spoľahlivosti alebo spôsobilosti k vedeniu motorových vozidiel. V tomto prípade možno jednoznačne konštatovať, že obžalovaný svojím konaním (s prihliadnutím na závažný následok spáchaného skutku a to usmrtenie človeka, a spôsobenie jedného ťažšieho a dvoch ľahších zranení), dôvodne vyvolal pochybnosť o svojej spoľahlivosti a spôsobilosti vo vzťahu k vedeniu motorového vozidla a uloženie tohto trestu na dobu 5 rokov sa v tomto prípade javilo nielenže spravodlivým, ale výslovné žiaducim.

K nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, t. j. že sa k spáchaniu trestného činu priznal a svoje konanie aj oľutoval, odvolací súd dodáva, že v konaní pred súdom obžalovaný nespravil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Takéto vyhlásenie nemožno stotožňovať s priznaním a verbálnym oľutovaním skutku. Priznanie sa musí týkať všetkých skutkových okolností a použitej právnej kvalifikácie skutku, vrátane okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, čo nebolo v prejednávanej veci u obžalovaného splnené. Z toho dôvodu odvolací súd nemohol túto poľahčujúcu okolnosť priznať, lebo nemal na to priznanie obžalovaného, teda nemal k takémuto postupu splnenú zákonom vymedzenú podmienku.

K nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. b) Trestného zákona, t. j. že spáchal trestný čin v dôsledku nedostatku vedomostí alebo skúseností, odvolací súd konštatuje, že na uplatnenie tejto poľahčujúcej okolnosti postačuje alternatívne nedostatok vedomostí alebo skúseností. Nedostatok vedomostí môže mať za následok nesprávne vyhodnotenie nebezpečnosti konania páchatel'a. V konkrétnom prípade je vždy potrebné posúdiť osobu páchatel'a a žiaduce vedomosti vo vzťahu k danému trestnému činu. U neskúseného vodiča, ktorý spôsobil dopravnú nehodu v nepriaznivom počasí by pripadala táto poľahčujúca okolnosť do úvahy, aj keď môže byť vedomostne zdatný. Avšak v prípade obžalovaného podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné túto poľahčujúcu okolnosť priznať. Je však nutné poznamenať, že obžalovaný v čase spáchania skutku bol držiteľom vodičského oprávnenia (od 03.07.2018), teda mal vedomosti a skúsenosti s vedením motorového vozidla, ovládal pravidlá cestnej premávky, avšak iba z vlastnej ľahkovážnosti si neuvedomil nebezpečnosť svojho konania pri predbiehaní. Takéto konanie podľa názoru odvolacieho súdu nemožno subsumovať pod poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. b) Trestného zákona.

Práve pre vyššie uvedené skutočnosti potom odvolací súd rozsudok okresného súdu pokiaľ ide o uložený trest a spôsob jeho výkonu v zmysle § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.